VEFAT İLANI RENKLİ TARİHÇİ VE TÜRKİYE'NİN BÜYÜK DOSTU NORMAN STONE VEFAT ETMİŞTİR

AVİM

78 yaşında vefat eden Norman Stone İngilterenin en iyi tarihçileri arasındaydı. 8 Mart 1941de İkinci Dünya Savaşı yıllarında Kelvinside, Glasgowda dünyaya gelen Stone, doğumundan sadece bir yıl sonra savaş sırasında İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetlerinde görev yapan avukat babasını kaybetmiştir. Glasgow Akademisinde ve daha sonra Cambridge Üniversitesinde eğitim almıştır. Yıllarca Cambridgede ve Oxford Üniversitelerinde hocalık yapmıştır.

Renkli bir tarihçi ve tamamen bağımsız bir fikir adamı olarak, Stone birçok kalıcı çalışma ortaya çıkarmıştır. 10dan daha fazla dil bilmesi farklı kaynaklardan yararlanarak fikir sahibi olmasına olanak vermiştir. Çalışmaları çoğunlukla okuyucularına hem bilgi, hem de keyif veren hikâyeler ve ilginç bilgiler ile zenginleştirilmiş ustalıkla hazırlanmış analizler sunmuştur. İlk defa 1975'te yayınlanan kitabı *The Eastern Front, 1914-1917 (Tr: Doğu Cephesi, 1914-1917)* halen Birinci Dünya Savaşının Avusturya-Rusya Cephesi üzerindeki en temel eserdir. Stone birçok parlak öğrenciye öğretmenlik ve danışmanlık yapmıştır. Öğrencileri arasında Dominic Lieven, Andrew Roberts, Nial Ferguson ve Orlando Figes gibi dünyaca tanınan tarihçiler vardır.

1980 sonlarında, Stone İngiltere'de bir şöhret olarak ortaya çıkmaya başlamıştır. Margaret Thatcher'ın dış politika danışmanlığını ve konuşma metinlerinin yazarlığını yapmıştır. İngiliz günlük gazetelerin köşe yazılarına devamlı olarak katkıda bulunmuştur ve tarih ile güncel gelişmeler üzerine kapsamlı şekilde yazılar yazmıştır. Profesör Stone'un etkileyici lisan becerileri işine çok yaramıştır. 1980lerde sahte Hitler Günlükleri büyük bir sansasyon ile ortaya çıktığında, eski Almanca okuyabilen Stone haklı olarak onların sahte olduklarını beyan eden ilk tarihçiler arasında yer almıştır. Orta ile Doğu Avrupa konusundaki derin bilgisi bölgeyi daha iyi yargılayıp anlamasına yardımcı olmuştur ve öngörülerinin çoğu doğru çıkmıştır. Bu öngörüleri arasında Romanya'da Nicolae Çavuşesku'nun iktidardan düşüşü ile Yugoslavya'nın parçalanması da vardır.

Yugoslavya şiddetli bir savaş ile karışmış iken Stone, Bosnalı sivil nüfusun katledilmesini hemen kınamıştır. Balkan savaşına olan ilgisi onun 1995'te Ankara'ya uluslararası bir konferans için Bilkent Üniversitesi'ne gelmesine vesile olmuştur. Üniversitenin o dönemdeki Rektörü olan Ali Doğramacı tarafından kendisine Bilkent'te akademik bir pozisyon teklif edilmiştir. Stone 1997de Oxford Üniversitesi'nden emekli olmuştur. Emekli olmasını takiben Stone Bilkent Üniversitesi'nde ders vermek için Ankara'ya taşınmış ve

burada Rusya Çalışmaları Merkezi'ni kurmuştur.

Stone, Bilkent'te çok sevilen ve sayılan birisiydir. Birçok öğrenciye ilham kaynağı olmuştur ve onlara yeni ufuklar açmıştır. 57 yaşında Stone konuşabildiği diller listesine Türkçe'yi eklemiştir ve hatta Murat Bardakçı'nın *Şahbaba* adlı çalışmasını tanıtan bir değerlendirmesini *Times Literary Supplement*de yayınlamıştır. Türkiye'yi çok dolaşmış ve ülke hakkında tutkuyla araştırmalar yapmıştır. Zaman içinde Türkiye'nin önde gelen bir taraftarı haline gelmiş ve batı dünyasına yanlış anlamaları ve ülkenin zorluklarını anlatmıştır.

Norman Stone ayrıca Ermeni soykırım suçlamaları konusundaki kuşkuculuğunu dile getirmeye devam etmiş ve diaspora grupları tarafından ileri sürülen soykırım suçlamasını açıkça reddetmiştir. Bu onu yersiz dayanaklarla saldıran ABDdeki Ermeni ile Yunan lobileri için sıklıkla bir hedef haline getirmiştir.

Türkiyede geçirdiği zaman üretken geçmiştir. Sayısız kısa makalelere ilaveten, her iki dünya savaşının çok beğenilen kısa tarihçelerini yazmıştır. Ayrıca okuyucularına ülkenin çok ilginç ve bilgilendirici bir tarihçesini sunduğu "*Turkey: A Short History,*" (2012) (*Tr.: Türkiyenin Kısa Tarihi)* kitabını yayınlamıştır. Bununla birlikte, "*The Atlantic and Its Enemies*" (*Tr.: Atlantik ve Düşmanları*) başlığı ile soğuk savaşın renkli bir tarihçesini yazmıştır. Vefatından birkaç ay önce, son şaheseri olan "Hungary: A Short History" (Tr.: Macaristanın Kısa Tarihi) başlıklı kitabı yayınlamıştır.

AVİMde Profesör Norman Stoneu iki vesile ile ağırlama onuruna sahip olduk. En son Ekim 2017de verdiği "Turkey and Russia in Historical Perspective" (Tr.: Tarihsel Perspektiften Türkiye ve Rusya) konulu konferansının metni AVİM tarafından yılda iki kez yayınlanan *Avrasya Dünyası* dergisinin Nisan 2018 sayısında yayınlanmıştır.

Profesör Stoneu her zaman minnettarlıkla anacağız ve eminiz ki kendisini ailesi, meslektaşları, öğrencileri, dostları ve herkesten çok da okuyucularının fazlasıyla özleyecektir.

Fotoğraf: The Herals

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: AVİM, . 2026. "VEFAT İLANI RENKLİ TARİHÇİ VE TÜRKİYE'NİN BÜYÜK DOSTU NORMAN STONE VEFAT ETMİŞTİR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2019 / 49. Haziran 25. Erişim Kasım 22, 2026. https://www.avim.org.tr/tr/Yorum/VEFAT-ILANI-RENKLI-TARIHCI-VE-TURKIYE-NIN-BUYUK-DOSTU-NORMAN-STONE-VEFAT-ETMISTIR

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır